No. 6. 1848.

BREDASCHE COURANT.

Donderdag 20 Januarij.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 17den Januarij.

De kamer der pairs heeft in hare zitting van den 15den dezer, de zinsnede van haar adres van antwoord betrekkelijk de Zwitsersche aangelegenheden, na eene vrij langdurige beraadslaging, aangenomen.

De heer *Tascher* heeft een amendement voorgesteld ten gunste der Polen, waarmede de vergadering zich heeft vereenigd. Ditmaal heeft het jaarlijks terugkeerende gebruik, om eene op de natie betrekkelijke zinsnede in het ontwerp-adres in te lasschen, wel bijval, doch niet de gewone geestdrift gevonden. Sommige Pairs schijnen het zelfs eenigermate bespottelijk te hebben geoordeeld, dat men daarmede bleef voortgaan.

Heden zijn bij de pairs de discussiën geopend over de zinsnede in het adres betrekkelijk de zaken van de Plata-rivier.

— In de kamer der afgevaardigden is gisteren voorgelezen het ontwerp van adres in antwoord op de openings-aanspraak. Omtrent de buitenlandsche zaken wordt in dat stuk het volgende gezegd:

»De betrekkingen van uw gouvernement met al de vreemde mogendheden geven ons het vertrouwen, dat de algemeene vrede verzekerd is. Wij hopen met u, Sire, dat de toenemende beschaving en vrijheid overal tot stand zal komen, zonder de binnenlandsche orde, de onafhankelijkheid en de vriendschappelijke betrekkingen der staten te verstoren. Wij slaan met medegevoel en met onze wenschen de souvereinen en de volken van Italie gade, die gemeenschappelijk die nieuwe baan met vooruit zorgende wijsheid bewandelen, waarvan het doorluchtig hoofd der Christenheid hun het treffend en grootsch voorbeeld gegeven heeft.

»De burgeroorlog is bij een bemind en naburig volk uitgebarsten. Uw gouvernement had zich verstaan met de gouvernement van Engeland, Oostenrijk en Pruissen en Rusland, om het eene welwillende bemiddeling aan te bieden. Zwitserland zal, hopen wij, erkennen dat het door het eerbiedigen van ieders regten en door de handhaving der grondslagen van het Zwitsersch bondgenootschap, zijn geluk kan verzekeren, en de voorwaarden van zekerheid, die Europa hetzelve gewaarborgd heeft, kan behoeden.

»Getrouw aan de zaak van een edelmoedig volk herinnert Frankrijk aan Europa de regten der Poolsche nationaliteit, zoo uitdrukkelijk bepaald bij de traktaten.

»De kamer hoopt dat de door uw gouvernement genomen maatregelen in overeenstemming met het gouvernement van Groot-Brittannie, eindelijk onze handelsbetrekkingen aan de oevers van de Plata-rivier zullen herstellen.

— De *Moniteur Universel* geeft in zijn nommer van den 15den dezer een verslag van de opbrengst der indirecte belastingen in Frankrijk over het jaar 1847. Die opbrengst heeft fr. 820,643,000 bedragen, dat is ongeveer drie millioen franken minder dan in 1846, welke nadeelige uitkomst daaraan is toe te schrijven dat de regten op de granen, bij vergelijking met het jaar 1846, een tekort van nagenoeg zes millioen opleverden. Onder de indirecte belastingen, wier opbrengst bij vergelijking met het voorgaande jaar is toegenomen, worden vermeld: de registratie- en zegelregten, de uitvoerregten in het algemeen, de accijns op het zout, het inkomend regt op de koloniale en de accijns op de inlandsche suiker, terwijl daarentegen, behalve de opbrengst der regten op de granen, is afgenomen die der inkomende regten in het algemeen, der belasting op de dranken enz.

— Uit Toulon meldt men, dat *Abd-el-Kader* reeds den 10den dezer uit het lazareth naar het fort Lamalgue overgebragt is. Volgens de berigten moet de scheiding van een gedeelte der zijnen en de zekerheid, die deze overbrenging hem gaf, dat de Fransche regering althans vooreerst geen gevolg zou geven aan de belofte van den Hertog *van Aumale*, dat hij naar Egypte of Syrie zou worden vervoerd, een zeer smartelijken indruk op den gewezen Emir gemaakt hebben.

— Volgens brieven uit Madrid van den 8sten dezer, was de generaal *Espartero* aldaar den vorigen dag aangekomen, en had hij den 8sten een gehoor bij H. M. gehad, hetwelk alleen door den Koning werd bijgewoond. De heer *Sartorius* was door den generaal *Narvaez* den generaal *Espartero* te gemoet gezonden en had eene langdurige conferentie met den gewezen Regent gehad. — Wegens ongesteldheid is de heer *Salamanca* den 7den dezer niet in de zitting van de Kamer der Spaansche Gedeputeerden verschenen, hetwelk de belangrijkheid der beraadslagingen veel verminderde. De Regering had gewenscht, dat de acte van beschuldiging werd ingetrokken, maar de Kamer wilde daarin niet bewilligen; eindelijk werd met 128 tegen 39 stemmen besloten, de acte van beschuldiging in overweging te nemen, waarop die naar de Afdeelingen werd verzonden, welke eene speciale commissie, belast met het opmaken van een nieuw verslag, zullen benoemen. Na de overweging van dat verslag zal het Congres een bepaald besluit in deze belangrijke zaak nemen. Een dagblad van Madrid maakt gewag van een nieuw ontwerp van beschuldiging tegen een gewezen Minister, een lid der meerderheid, wegens het toewijzen van wegen zonder openbaren verkoop.

— Te Livorno zijn den 6den dezer wanordelijkheden voorgevallen van zoo ernstigen aard, dat de Groothertog van Toscana den volgenden dag terstond eene buitengewone commissie met onbeperkte volmagt derwaarts gezonden heeft.

»Eene heimelijk onder het volk uitgestrooide oproeping, — zegt schrijven uit Florence van den 7den dezer — vol van ongerijmde aantijgingen en van de grofste beleedigingen tegen de regering, opgesteld in de gemeenste taal om het gepeupel op te ruijen, gaf aanleiding tot de onlusten, welke zoodanig toenamen, dat men, ofschoon maatregelen van geweld gebruikt werden, er niet terstond in geslaagd is de rust te herstellen. Nadere bijzonderheden zijn nog niet bekend, maar dat het gebeurde van een zeer ernstigen aard geweest moet zijn, kan men daaruit opmaken, dat de Groothertog zich ten gevolge daarvan genoopt heeft gezien eene proclamatie aan het volk te rigten, welke, na het voorgevallene vermeld te hebben, aldus eindigt:

»»Brave en getrouwe Toscaners, het oogenblik is gekomen, om bij u aan te dringen dat gij beantwoordt aan die liefde, waarvan ik mijnerzijds reeds de ondubbelzinnigste bewijzen geleverd heb en die ik steeds met daden nadrukkelijk zal weten te bekrachtigen. Weest niet bezorgd. Schaart u getrouw rondom uwen vorst, even als kinderen rondom hunnen vader, en zijt overtuigd, dat u geen van buiten dreigend gevaar ten onder zal brengen, en dat er geene moeijelijkheid bestaat die ik niet te boven meen te kunnen komen. *Ik heb vast besloten de aangevangen hervormingen geheel ten uitvoer te leggen*, maar gij moet een onbepaald vertrouwen stellen in mijne bezorgdheid voor uw welzijn, want het door mij ondernomen werk kan niet gedijen, noch uwe hoop vervuld worden, wanneer eendragt, wederkeerig vertrouwen en eene strenge inachtneming der wet ontbreken. Op dit oogenblik trekken de ongeregeldheden te Livorno al mijne oplettendheid tot zich; sterk in het gevoel van mijn regt en bezield van bezorgdheid voor uw welzijn, zal ik alles in het werk stellen om de duurzame rust van die zoo belangrijke stad te herstellen; ik hoop daarbij op den bijstand der gewapende burgerwacht; ja meer nog dan op mijne

eigene krachten, vertrouw ik, ter bevordering van het heil van ons gemeene vaderland, op de wapenen zijner burgers."

— Uit Milaan meldt men onder dagteekening van den 10den Januarij:

»Gisteren hebben hier wederom eenige demonstratiën plaats gehad, maar de orde is geen oogenblik gestoord geworden. De gewone wandelplaatsen, het Corso di Porta Orientale en het Corso Francesco, waar de raadsheer *Manganini* vermoord is, zijn geheel verlaten. Het volk heeft zich in massa naar het Corso di Porta Romana begeven, waaraan men den naam Corso di Pio Nono gegeven heeft. Deze beweging heeft zoo plotseling plaats gehad, dat de politie er vooraf geene kennis van droeg en zij de militaire magt naar de voormalige wandelplaatsen was blijven zenden.

»Sedert drie dagen heeft de geheele bevolking zich, ten teeken van rouw, onthouden van het bijwonen der voorstellingen in den schouwburg. Gisteren heeft zij zich daar weder in groote getale vertoond, maar zij is rustig gebleven en de tusschenkomst der politie is niet noodig geweest.

(Aangaande de vroegere ongeregeldheden, welke te Milaan hebben plaats gehad, geeft de Augsburger *Allgemeine Zeitung* in een berigt uit die stad van den 7den nog de volgende bijzonderheden op:

»Het getal dooden, die bij de onlusten van den 3den gevallen zijn, kan men thans met eenige zekerheid bepalen en gelukkig is het minder groot, dan men vroeger had gedacht. Dadelijk na de verwonding stierf slechts de reeds genoemde raadsheer *Manganini*; verder overleden tot heden nog vijf of zes andere personen ten gevolge der bekomen wonden. Het getal gekwetsten zal ongeveer dertig bedragen. De rust werd sedert niet meer gestoord, doch er heerscht over het algemeen eene stemming van bezorgdheid of opgewondenheid. Naar men verhaalde hadden heden weder onlusten moeten uitbreken; maar men had krachtige maatregelen genomen om ze te keer te gaan. Het tabakrooken op straat heeft nu geheel opgehouden. De militairen vertoonen zich slechts gewapend en bijna uitsluitend als zij in dienst zijn. Bij de laatste trekking der loterij op den 4den werd de rust niet gestoord, maar waarschijnlijk uit vrees voor beleedigingen, waren alle loterijkantoren bijna ledig, en naar men verneemt moeten er voor de aanstaande trekking omstreeks 8000 gulden C. M. minder ingezet zijn. De ontevredenen moeten bepaald hebben, dat het lottospel in de volgende week geheel moet worden afgeschaft. Het uhlanenregiment van den vorst *Schwarzenberg*, en de infanterie-regimenten van *Hess* en *Wocher* zijn in aanmarsch en zullen weldra hier zijn. Men verlangt van den Staat aanhoudend vermindering van belastingen, en vermeerdert moedwillig zijne uitgaven! De polytechnische school en eene andere dergelijke op de Piazza de Mercanti zijn gesloten geworden. Heden nacht is een grensbataillon van Pavia ter versterking hier binnengerukt. Men heeft het gerucht verspreid, dat verscheiden militairen op straat door sluipmoord gevallen zijn, maar zulks vereischt nog bevestiging.»)

— Ter beurze waren genoteerd 3 pCt. 74; 5 pCt. 116; nieuwe 3 pCt. 75; Nap. r. 99,10.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 19den Januarij.

Heden wordt alhier op de gebruikelijke wijs, met het uitsteken der vaderlandsche vlag en het houden eener groote parade van het garnizoen, de heugelijke verjaardag van H. M. onze geëerbiedigde en geliefde Koningin gevierd.

Laatstleden Zaturdag is alhier, in den ouderdom van ruim 69 jaren, na een langdurig ligchaamslijden, zachtelijk ontslapen, de WelEerw. Zeer Gel. Heer *D. ter Veer*, emeritus Predikant der Nederduitsche Hervormde Gemeente alhier. Nu ruim vijf jaren geleden, legde hij, na veertigjarige volbragte dienst, waarvan hij er vijf-en-twintig in deze gemeente vervulde, zijn herderlijk dienstwerk neder, en genoot sedert de verlangde rust, het oogenblik verbeidende dat hij tot zijne hoogere bestemming werd opgeroepen. Hij was een man van een innig godvruchtig bestaan, nederig van hart, rein van wandel, een echt Christen, vol liefde voor den Heer, wiens Evangelie hij verkondigde.

Zijn stoffelijk overschot werd gisteren namiddag op het kerkhof van het naburig Ginneken, in het familiegraf, plegtig ter aarde besteld. Het werd gevolgd door den oudsten en eenigen aanwezigen zoon des overledenen, zijne voormalige ambtgenooten en opvolger, de Predikanten der Nederduitsche en Waalsche Hervormde Gemeenten alhier, en eene commissie uit den kerkenraad van eerstgenoemde. Op het kerkhof, vóór de groeve waarin de lijkkist zou nederdalen, deed de oudste leeraar dezer gemeente, de WelEerw. Zeer Gel. Heer Ds. *van Gogh*, te midden der aanzienlijk verzamelde schaar, eene korte, roerende toespraak, waarbij ZWEerw. van de plaats en de gelegenheid aanleiding nam, om ons, ook bij het rouwkleed der natuur, het vergankelijke des levens te doen opmerken; voorts hoe hij, die zoo menigmalen, ja nog voor de laatste maal zijns levens, binnen de wanden van het aangrenzend kerkgebouw, met warmen ijver, de Evangelie-stem had doen hooren, en het geluk had voorgehouden van bij den Heer te zijn, nu zelf dat voorregt aanvankelijk smaakte, en de zalige rust was ingegaan, als het loon op zijnen arbeid en de vervulling van zijn geloofsvertrouwen; met den wensch besluitende, dat zoodanig voorregt eenmaal ieders deel mogt zijn.

Zigtbaar troffen de zeer gepaste woorden des sprekers al de aanwezenden, vooral degenen die den waardigen overledenen bij zijn leven van meer nabij gekend hadden. — Lang moge zijne nagedachtenis in zegening blijven!

Naar wij vernemen, heeft de algemeene schaalcollecte aan de Huizen der ingezetenen van wege het algemeen armbestuur dezer stad ll. maandag den 17den dezer gedaan, de som opgebragt van *f* 477,85.

Bij Zijner Majesteit besluit van den 11den Januarij 1848, n°. 59, is benoemd tot substituut-officier bij de arrondissements-regtbank te Breda, mr. *J. H. van Mierlo*, thans plaatsvervanger van den kantonregter aldaar.

— Bij besluit van den 13den Januarij jl., n°. 41, heeft Zijne Majesteit aan mr. *J. van Kuijk*, leeraar in de maatschappelijke huishoudkunde aan de akademie tot opleiding van burgerlijke ingenieurs enz. te Delft, op het daartoe door hem gedaan verzoek een eervol ontslag uit die betrekking verleend, met dankzegging voor de daarin door hem bewezen diensten.

— Bij Zijner Majesteit besluit van den 13den Januarij 1848, n°. 49, is tot lid der commissie van administratie over het burgerlijk en militair huis van verzekering te Zwolle, in plaats van wijlen den heer mr. *H. J. Greven*, benoemd de heer mr. *J. Kalff*, advocaat bij het provinciaal geregtshof van Overijssel, wonende te Zwolle.

— Zijne Majesteit heeft, bij besluit van den 7den Januarij jl., n°. 70, ter vervulling der met 1 Januarij 1848 ontstane vacaturen in de provinciale collegiën van toezigt op de kerkelijke administratie der hervormden benoemd:

in Noord-Braband: op nieuw: *L. H. Rijsterborgh*, agent der domeinen te Klundert; *M. M. Schim van der Loeff*, predikant te 's Hertogenbosch;

— Men verzekert, dat de heer *A. A. Sebastiaan*, professor te Groningen, beroepen is als hoogleeraar in de heel- en verloskunde aan de universiteit te Leiden, ter vervulling der vacature, aldaar ontstaan door het overlijden van professor *J. C. Broers*.

— Aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal zijn onlangs, in voldoening aan art. 126 der Grondwet, behalve de algemeene rekening wegens de ontvangsten en uitgaven over het dienstjaar 1844, ook verzonden diverse ter Algemeene Rekenkamer opgenomene en geslotene rekeningen wegens bijzondere fondsen, waarvan bij onderscheidene wetten de regeling en opheffing geschied is. Deze bijzondere fondsen zijn: *a.* dat der gevangenissen; *b.* van de maatschappij van weldadigheid; *c.* van de werken aan de Beersche Maas; *d.* van de herstelling der Vollenhovensche en Hasselder dijken; *e.* van den straatweg van Groningen naar de Vriesche grenzen; *f.* van de straatwegen van Leeuwarden naar Harlingen en naar de Lemmer; *g.* van de Koninklijke bibliotheek; *h.* van de octrooiregten; *i.* van het paveljoen te Haarlem, en *k.* van de Staats-Courant.

— Den 31sten dezer zal te Amsterdam, op het raadhuis, openlijk aanbesteed worden het overdekken van het middelplein der beurs.

De *Amsterdamsche Courant* deelt als plan daaromtrent mede, dat boven de kolommen der galerijen een muurwerk zal worden opgetrokken, ten hoogste van 8 el 10 duim, ruimschoots voorzien van ramen, om het licht van boven te laten invallen; dat voorts, ter meerdere verspreiding van licht onder de galerijen, ook in de zijgevels van het beursgebouw ramen zullen worden gebragt; dat onder het dak, over het middelplein, eene zoogenaamde *charpente apparente* zal worden ingerigt tot bevordering van de doorstrooming van frissche lucht en tot breking van het geluid, en dat tot wering van den togt een muur zal worden opgetrokken tusschen de peristyle en de eigenlijke beurszaal. Voorts wil men,

dat de beurszaal door eene klok en een windwijzer, in verband met eenen op het dak te plaatsen vleugel, zal worden versierd. Het geheele werk zal moeten gereed zijn den 1sten November aanstaande. Er zal geen hulp-locaal voor de beursgangers worden ingerigt, maar de werkzaamheden zullen gedurende den tijd van het beursbezoek gestaakt worden.

— Er bestaat, zegt de *Amsterdamsche Courant*, eenige reden om te verwachten, dat de werkzaamheden in de suikerfabrijk van de heeren *C. de Bruyn en Zonen*, ondanks de plaats hebbende finantiële stagnatie, bij voortduring zullen worden voortgezet. Die van de heeren *J. H. Rupe en Zonen* zal eerlang al hare werkzaamheden staken. Het passief van dit huis bedraagt, naar men verneemt, ruim *f* 1,300,000, het actief weinig meer dan *f* 100,000. De brand van October 1845 schijnt de hoofdoorzaak van dezen treurigen toestand te zijn.

— Ter gelegenheid van den verjaardag van H. M. onze geliefde Koningin zal het stedelijk bestuur van Utrecht een waar volksfeest geven. Dién dag zal in de zalen van het militair logement aan 4000 behoeftige personen gelegenheid gegeven worden, om een maaltijd van zuurkool, aardappelen, spek en brood te houden. Des morgens ten 11 ure zullen de genoodigden worden toegelaten, en plaats kunnen nemen aan daartoe ingerigte tafels, waarop men 500 converts plaatsen zal. Aan de verschillende wijkmeesters en armbesturen zullen kaartjes worden afgegeven.

— De gouverneur van Gelderland heeft, onder dagteekening van den 7den dezer, aangekondigd: dat, volgens bij hem ingekomene officieuse berigten, in verscheidene gedeelten van dat gewest zich een bederf order de aardappelen heeft geopenbaard, en veel van dat voedingsmiddel is verkocht en uitgevoerd. Z. Exc. heeft dienvolgens de plaatselijke besturen uitgenoodigd, hunne ingezetenen tegen het gebruik van zoodanige door ziekte aangetaste aardappelen te waarschuwen, omdat het, naar het oordeel der provinciale geneeskundige commissie, nadeelige gevolgen kan hebben op de gezondheid van den mensch, en omdat het te vreezen is, dat de arbeidende klasse, bij het bewaren van slechts een klein gedeelte dier aardvrucht, uit gebrek het bedorvene zal gebruiken.

— Men schrijft uit Groningen van den 13den:

»De griep heerscht hier met meerdere hevigheid dan vroeger, en sleept menigeen ten grave. Slechts weinige huisgezinnen zijn tot dusverre van deze ziekte bevrijd; in de vorige week telde men 47 dooden en in de laatste week, zijnde van Donderdag den 6den dezer tot heden, 67 dooden, terwijl het getal overledenen hier gewoonlijk wekelijks ruim 20 bedraagt. Men hoopt, dat het zachtere weder, hetwelk wij nu hebben, voordeelig op de ziekte werken zal."

— Men wil weten dat door den heer *C. Soetens*, aan eene maatschappij welke zich daartoe zal constituëren, zal worden overgedragen de concessie tot het leggen en exploiteren van een asphaltspoor, tusschen Amsterdam en Haarlem.

— In den morgen van den 6 dezer, tusschen half zeven en zeven ure, is er brand uitgebarsten in de schuur op de hofstede van den landman *L. Groenewegen Lz.*, onder Sint-Maartensdijk (eiland Tholen), die zoo snel toenam, dat de knecht, *Jillis van Beveren*, die zich met de meid tot het verrigten zijner werkzaamheden in de schuur bevond, naauwelijks den tijd had om de paarden los te maken en de deuren der stallen open te zetten, zoodat 24 beesten, waaronder 10 koeijen, 4 runders, 1 paard en 3 varkens de prooi der vlammen zijn geworden, met de schuur, die tot den grond toe is afgebrand. Gelukkig is door de aangewende pogingen van de daarbij gekomene lieden, het huis, dat vast aan de schuur stond, behouden gebleven.

— In den nacht van den 8 op den 9 dezer had *Jan ter Beek*, kostganger bij *W. Grimberg*, in de nabijheid van Hengelo, zich belast met het van tijd tot tijd toedienen van geneesmiddelen aan de zieke vrouw van den huize. Des morgens werd hij gevonden, zittende dood op eenen stoel. Het schijnt dat zijn onverwacht overlijden moet worden toegeschreven aan verstikking, veroorzaakt door de uitwaseming van eenen pot met kolen, ter verwarming in het vertrek geplaatst. Moge dit geval tot een waarschuwend voorbeeld strekken tegen het gebruik van een zoodanig verwarmingsmiddel.

Men verneemt, dat, ten einde de inpoldering van den Dollard te bevorderen, door iemand aan de waterstaats-directie verbonden, dezer dagen aan Z. M. een plan is voorgedragen, om de kanalisatie van *Drenthe* met de inpoldering in verband te brengen, door een afwaterings-kanaal daar te stellen, loopende uit het stadskanaal, volgende het kanaal door de Pekela tot aan de Windschoterzijl, en van daar in eene regte lijn door den Ekamp, Ostwold, Finsterwolder-polder en den nieuw in te dijken Dollard, alwaar het zich door de noodige sluizen in de Eems konde ontlasten.

In weerwil van de menigvuldige schouwburgen, waarvan Parijs tegenwoordig voorzien is, schijnt echter dit aantal niet groot genoeg te zijn, daar deze binnen kort met eenen nieuwen zal vermeerderd worden. De minister van binnenlandsche zaken heeft namelijk dezer dagen de oprigting toestaan van een *Théâtre Nautique*, dat onder dien titel zal geopend worden en waar verschillende watergevechten in miniatuur zullen worden voorgesteld. Het denkbeeld is overigens niet nieuw, daar Parijs reeds in het jaar 1833 een *Théâtre Nautique* bezat, dat echter weinig opgang maakte en niet zeer tot navolging aanspoorde.

De sterrekundigen van Poulkova hebben het bestaan van een derden wachter der planeet *Uranus* bevestigd. *Herschel*, die deze planeet ontdekte, meende rondom dezelve zes wachters te hebben waargenomen, maar men heeft slechts den loopkring van twee kunnen bepalen. De ontdekking van een satelliet of wachter, die alleen in 94 uren zijn' omloop om *Uranus* doet, is zeer belangrijk onder de vier planeten die het digst bij de zon zijn, is onze aarde de eenige die één wachter heeft, terwijl de verst verwijderde planeten er verscheidene hebben.

DE GRIEP.

De Hollandsche naam is afkomstig van het Fransche *la Grippe*, eene volksziekte, welke in 1762 onder den naam van *Influenza* geheerscht heeft.

Deze ziekte wordt nu gerekend onder de zoogenaamde zinking (*catarrhale*) ziekten, of verkoudheden, en heet, daar zij door eene smetstof ontstaat, aansteekende Catarrh (*Catarrhus contagiosus*).

De benaming zelve berust op de gelijksoortige verschijnselen bij verkoudheid, waarmede de ziekte begint: drooge, verstopte neus, hevig niezen, raauwe drooge keel en luchtpijp, meesttijds drooge hoest, daarna taai, kleverig, scherp om zich vretend vocht uit den neus, zoo als dit vervolgens ook veel uitgehoest wordt.

Het Catarrhus is hier echter minder juist:

1°. Daar dit het denkbeeld van vatten van koude, afhankelijk van afwisseling in de temperatuur der dampkringslucht, in zich bevat; terwijl de oorzaak hier eene smetstof is, niet zoo zeer afhankelijk van de temperatuur der dampkringslucht, als wel in eene door de electriciteit daarin opgeloste ziektestof bestaande.

2°. Daar het hoofdkenteeken (*character*) der Griep niet in de bovengenoemde verschijnselen van verkoudheid bestaat, verbonden met plaatselijke hoofdpijn, b. v. in het voorhoofd; maar in eene belangrijke eigenaardige aandoening van *geheel* het hoofd, waardoor de zieken het hoofd niet overeind kunnen houden, duizelig zijn, tuimelen, niet gaan, zelfs niet staan kunnen, maar moeten liggen.

Het geboorteland van deze smetstof is het hooge Noorden, waarom de ziekte ook de Russische Catarrh heet. Zij komt van daar onzigtbaar door de luchttrekkende (*progressief*), als wij dit bij de trekdieren zien kunnen; zoodat, wanneer zij eens eene volkrijke plaats bereikt heeft, dikwijls in eenige uren een groot gedeelte van de inwoners er door is aangedaan, — gelijk dit ten jare 1840 in Venetiën gebeurd is, waar de smetstof 's nachts de stad bereikt had en 's morgens meer dan de helft der inwoners aangestoken en de straten als uitgestorven waren. — Even zoo schielijk verlaat zij dikwijls weêr eene plaats, zoodat er binnen 8 dagen geen spoor meer van over blijft.

De ziekte is op zich zelven niet gevaarlijk. Het gevaar hangt veeleer van toevallige omstandigheden af, b. v. moerassige oorden, ziekelijke voorwerpen, enz.

Om dat het eene door de luchttrekkende smetstof is, kan er, zoo lang deze progressie duurt, onmogelijk een geneesmiddel (waarin het vuig eigenbelang nu ook al weder door middel der dagbladen speculeert) tegen de ziekte bestaan. De brave deskundige bederft dus in de gewone gevallen niets, waar hij niet verbeteren kan, zoo als bij zulk eene epidemie eens eenige geneesheeren deden, die het waagden de borstaandoeningen door bloedontlastingen te bedwingen en hunne meeste patienten, wien dit eerst scheen te helpen, aan beroerte verloren; — in toevallige omstandigheden soigneert hij alleen de toevallen, maar trekt nooit, als een andere *Don Quichot* tegen de windmolens, tegen zijnen de lucht doortrekkenden vijand te velde.

D. M.

PROGRAMMA

DER WEDLOOPEN EN HARDDRAVERIJEN,

uitgeschreven door de Societeit,

tot Aanmoediging der Verbetering van het Paardenras in Nederland,

te houden op den 26 en 28 Augustus 1848, op de Renbaan, nabij Zandvoort, provincie Noord-Holland.

Eerste dag, Zaturdag 26 Augustus.

N°. 1, *Wedren*, Een Prijs van *f* 1200 door Z. M. DEN KONING gegeven, voor *inlandsche Paarden*, geboren in 1845, getrokken uit volbloed-hengsten der Koninklijke Stoeterij te *Borculo*, of uit andere volbloed-hengsten.
Afstand *tweemaal* de Baan.
Gewigt volgens het Reglement.
Inleg *f* 20, tot premie voor het tweede aankomende Paard.
Inschrijving voor 1 Julij. Drie inschrijvers, of de prijs wordt niet uitgereikt.

N°. 2. *Vier Premien*, elk van *f* 100, door de SOCIETEIT aangeboden, voor de schoonste *inlandschePaarden*, geboren in 1846, en getrokken uit volbloed-hengsten der Koninklijke Stoeterij te *Borculo*, of uit andere volbloed-hengsten.
Vier Bijpremiën, elk van *f* 10, voor de Paarden het naast aan de bekroonde komende.
Inschrijving voo 15 Augustus.
De Paarden moeten den 26 Augustus, om 10 uren, ter keuring aanwezig zijn, aan de Stallen bij de Renbaan.

N°. 3. *Wedren.* Een prijs van *f* 600, door Z. K. H. PRINS FREDERIK DER NEDERLANDEN gegeven, voor *Paarden* van *alle rassen* en *allen ouderdom.*
Afstand, telkens *tweemaal* de baan, *tweemaal* te winnen (*en partie liée*).
Gewigt volgens het Reglement.
Inleg *f* 50, de helft tot afkoop (moitié forfait), te voegen bij den prijs.
Inschrijving voor 1° Mei. Na 1° Mei tot 1° Augustus *f* 75 de inleg, de helft tot afkoop (*moitié forfait*).
Drie inschrijvers of geen Wedren. Het tweede aankomende Paard, den inleg terug.

N°. 4. *Heeren Harddraverij.* Pot (*poule*), voor Paarden van *alle rassen* en *allen ouderdom*, het eigendom zijnde van Leden der Societeit, en bereden door de eigenaren, of hunne vrienden, op zadels (*gentlemen race*).
Afstand *eenmaal* de Baan, *tweemaal* te winnen (*en partie liée*), in den draf.
Gewigt onbepaald.
Inleg *f* 50, de helft tot afkoop (*moitié forfait*).
Inschrijving voor 15 Augustus.
Paarden op Harddravers banen, om prijzen geloopen hebbende, of tot het behalen van dezelve opgeleid, worden niet toegelaten.

N°. 5. *Wedren.* Prijs door Z. K. H. DEN PRINS VAN ORANJE gegeven. *Eene zilveren Vaas*, die *tweemaal* door denzelfden persoon moet worden gewonnen, voor het zijn eigendom kan zijn, voor *inlandsche* Paarden van *allen ouderdom*, getrokken uit Hengsten der Koninklijke Stoeterij te *Borculo*, of uit andere volbloed-hengsten.
Afstand *tweemaal* de Baan.
Gewigt: drie jaren oud, 45 Nl. p.; vier jaren 53 Nl. p.; vijf jaren 56 Nl. p.; zes jaren en daarboven 58 Nl. p. Een Hengst draagt $1\frac{1}{2}$ p. meer.
Volbloed-paarden dragen boven het bepaald gewigt, 6 Nl. p.; daarenboven zal ieder Paard, voor *een* in het loopende jaar behaalden Prijs of Poule, $1\frac{1}{2}$ Nl. p. meer dragen; voor *twee*, $2\frac{1}{2}$ Nl. p.; voor *drie*, $3\frac{1}{2}$ Nl. p.; en voor *vier* of *meer* dergelijke Prijzen of Poules, 5 Nl. p.
Inleg *f* 60, een lid der Societeit, betaald slechts *f* 40, de afkoop (forfait), is *f* 30.
Deze gelden komen ten voordeele van den winner in 1848.
De forfaits en inleggelden, behoeven slechts den dag van den Wedren voldaan te worden, echter zal geen Paard mogen loopen, alvorens zijn inleg betaald is.
Inschrijving voor 1 April.
Vermits er twee of meer jaren kan geloopen worden om dezen prijs, zal de inschrijving ook op dezelfde voorwaarde, in volgende jaren plaats hebben. In 1846 was deze prijs N° 5 van 5 September, en is de Vaas toen gewonnen door *the Drummer*, het eigendom van den heer *J. B. Loisel.* In 1847 was deze prijs N° 5, van 28 Augustus, en is toen de Vaas gewonnen door den volbloed-hengst *Urbano*, van de Koninklijke Stoeterij te Borculo.

N°. 6. *Harddraverij.* Een Prijs van *f* 400, door de SOCIETEIT aangeboden, voor *inlandsche* Paarden van *allen ouderdom*, die nog nimmer de groote harddravers prijs van de Societeit hebben gewonnen.
Afstand eene Baan van ongeveer 360 Nl. ellen, ongehouden de juiste maat, *in den draf*, op de oude gebruikelijke wijze.
Gewigt onbepaald.
f 100 tot Premie, voor het met den winner aanblijvend paard.
Inschrijving voor 19 Augustus. Vijf inschrijvers of geen Harddraverij.

N°. 7. *Wedren.* Een Prijs van *f* 400 door de SOCIETEIT aangeboden, voor *inlandsche* Paarden, geen volbloed zijnde, doch getrokken uit volbloed-hengsten der Koninklijke Stoeterij te *Borculo*, of uit andere volbloed-hengsten, geboren in 1844 of later.
Afstand, *eenmaal* de Baan, *tweemaal te winnen* (*en partie liée*).
Gewigt volgens het Reglement.
Inleg *f* 25, tot Premie voor het tweede aankomende paard.
Inschrijving voor 1° Julij, drie inschrijvers of geen Wedren.

(*Vervolg hierna.*)

Uitdeeling van Soep en Brandstoffen.

De Commissie ter uitdeeling van SOEP en BRANDSTOFFEN, met hare uitdeelingen een aanvang genomen hebbende, heeft de eer hare Stadgenooten te verwittigen, dat zij enkele kaartjes, regt gevende tot eene portie Soep, tegen den prijs van 10 Cents, verkrijgbaar heeft gesteld bij Broese & Comp.

G R A A N M A R K T.

AMSTERDAM, 17 Januarij.

Poolsche TARWE tot vorige prijzen aan Cons. verkocht, als: 127, 128 ℔ bonte Poolsche *f* 430, *f* 435.

Van ROGGE is verkocht: 117 ℔ Petersb. *f* 180, in Entr. bij partij. In de overige Artikelen niets omgegaan.

KOOLZAAD: op 9 Vat, in Sept. 62 P. vl.

LIJNZAAD één doen; 111 ℔ Riga *f* $282\frac{1}{2}$; 110 ℔ dito *f* 270; 100, 101 ℔ Archangel *f* $247\frac{1}{2}$.

RAAPOLIE: op 6/w. *f* $37\frac{1}{2}$; Vlieg. *f* $36\frac{1}{2}$; in Mei *f* $36\frac{1}{4}$ à *f* 36; Sept., Oct., Nov. en Dec. *f* 36.

LIJNOLIE: op 6/w. *f* 30; Vlieg. 29.

HENNEPOLIE op 6/w *f* 32.

RAAPKOEKEN *f* 75 à *f* 78. — LIJNKOEKEN *f* $10\frac{1}{2}$ à *f* $12\frac{1}{2}$.

MARKTPRIJZEN DER STAD BREDA,

VAN DEN 18 JANUARIJ 1848.

Het Nederl. Mudde Tarwe (Nieuwe)	van *f*	9,75	tot *f*	10,70.
Het dito dito Rogge (Nieuwe)	» »	6,50	» »	6,80.
Het dito dito Rogge (Oude)	» »	0,00	» »	0,00.
Het dito dito Boekweit (Nieuwe) op wigt (70 Ned. Pond.)	» »	0,00	» »	7,25.
Het dito dito Boekweit (Nieuwe)	» »	0,00	» »	6,50.
Een grof Tarwe-brood, van een pond Nederl.			»	0,17.
Een ligt Tarwe-brood, van zeven oncen vijf lood Nederl.			»	0,17.
Een Fransch- of Witte-brood, van een pond Nederl.			»	$0,26\frac{1}{2}$.
Een Rogge-brood, van 3 pond Nederl.			»	0,30.
Een Nederl. pond Tarwe meel			»	0,34.
Een dito pond grof Tarwe-meel			»	0,17.
Een dito pond Boter			»	0,75.
Zand-Aardappelen (Vat of Mudde)	*f*	2,30	tot *f*	2,50.
Het 1000 Eiken Telhout			»	2,80.
Het 1000 Doof Hout			»	2,30.
De kar Spaanders			»	2,95.
De » Struiken			»	2,85.
De 100 Mutsaard			»	3,00.

Ter AMSTERDAMSCHE BEURS van gisteren (18 *Januarij*) was de fondsnotering: Ned. $2\frac{1}{2}$ pCt. $54\frac{7}{16}$; 3 pCt. 66; dito op resc. 66; 4 pCt. $84\frac{1}{2}$; Handelm. $162\frac{1}{8}$; Belgie $4\frac{1}{2}$ pCt. $87\frac{1}{4}$; Id. bij *Rothschild* $2\frac{1}{2}$ pCt. 48; Spanje Ardoins. $15\frac{3}{8}$; Id. van 510 p. st. $14\frac{3}{8}$; dito Onbep. St. 14; 3 pCt. Binnenl. à 6/m $24\frac{3}{4}$; Coupons Ardoins $11\frac{11}{16}$; 3 pCt. te Londen 27; 4 pCt. $27\frac{1}{16}$; Rusland 5 pCt. $104\frac{1}{2}$; Id. 1828—29 $103\frac{1}{2}$; Certif. 1831—33 $95\frac{1}{8}$; 4 pCt. bij *Hope* $85\frac{5}{8}$; Id. bij *Stiegl.* $85\frac{1}{4}$; Polen Aand. 500 fl. $139\frac{1}{4}$; Oostenrijk Metalliek 5 pCt. $98\frac{3}{8}$; $2\frac{1}{2}$ pCt. $49\frac{1}{4}$; Nieuwe Mexico $17\frac{1}{2}$; Peru $17\frac{7}{8}$.

Advertentiën.

*** Heden overleed alhier, in den ouderdom van ruim 68 jaren, Vrouwe J. A. BERG, Weduwe van den Hoog-Ed.Gest. Heer W. L. VAN INGEN, in leven gep. Kolonel-Ingenieur.

Breda, den 9den Januarij 1848.

*** De Familie VAN INGEN, betuigt haren gevoeligen dank, voor de menigvuldige bewijzen van deelneming en belangstelling, door vrienden en bekenden haar betoond, bij gelegenheid van het treurig afsterven van hare geachte Moeder.

Breda, den 13den Januarij 1848.

*** Heden overleed alhier, tot groote droefheid van mij en mijne kinderen, na een langdurig lijden, mijn hartelijk geliefde Echtgenoot, DIRK TER VEER, in den ouderdom van ruim 69 jaren.

Juist vijf jaren rustte hij van zijnen arbeid als Leeraar der Hervormde Gemeente te dezer stede. Maar zijne ware ruste begon eerst heden: immers zijn geheele leven was een onophoudelijk en rusteloos verlangen naar den Heer, bij wien hij thans leeft. Die overtuiging trooste mij en de mijnen in het verlies, dat hem gewin werd.

Breda, 15 Januarij 1848. — A. LENS, Wed. Ter Veer.

Eenige Kennisgeving.

*** Op een KASSIERS-KANTOOR alhier wordt verlangd een JONGELING, minstens 18 jaren oud, de Hollandsche en Fransche Talen magtig, om later naar bekwaamheid gesalarieërd te worden. — Zich te vervoegen bij de Uitgevers dezer.

Met toestemming van het Edel Achtbaar Bestuur dezer Stad.

SCHOUWBURG TE BREDA,

ONDER DIRECTIE VAN

E. VAN BEEM EN L. VAN SLUYS,

Op ZATURDAG den 22. JANUARIJ 1848,

VOOR EEN TWEEDE REPRESENTATIE VAN 'T ABONNEMENT TEN TOONEELE TE VOEREN:

JOHANNA EN JANSJE, of DE DIAMANTZETTER EN ZIJNE DOCHTER, Groot Comedie-Vaudeville in twee Bedrijven. *Nooit alhier vertoond.* Tot slot: *OP HEETERDAAD BETRAPT*, Kluchtige Vaudeville in een Bedrijf.

Aanvang des avonds te zes uren.

Prijzen der Plaatsen:

Eerste Rang, *f* 0,75. Tweede Rang, *f* 0,40.

☞ *Tot het bespreken der Plaatsen kan men zich aan den Schouwburg vervoegen, alsmede ook tot het bekomen van Kaartjes.*

Te Breda, bij BROESE & COMP. Boekdrukkers en Boekverkoopers.